

Russen in het Kogerveld

Vanaf de Ruigendijk liep de oude binnendijk kronkelend door het land met aan de ene kant het Kogerveld en aan de *are* kant polder Waal en Burg. Onze boerderij, geheten naar de polder, stond in de hoek van de dijk. Naast het erf lag een moerasachtig veldje met hoog riet. Er lagen langs de dijk verschillende watertjes *weeltjes*, overblijfselen van vroegere dijkdoorbraken.

De op Texel geleverde Russische krijgsgevangenen van de Duitsers plaatsten grote palen op de dijk tegen een Engelse invasie. Ik was een nieuwsgierig meisje en ging eens kijken wat ze daar deden. Toen hield een Rus mij aan met tranen in zijn ogen en gaf mij een kus. Haalde een fotootje uit zijn zak van een meisje met net zulke lange zwarte vlechten als ik op mijn hoofd had. Ik begreep zijn verdriet. Maar ik moest daar maar niet meer heen gaan dacht mijn moeder. Toen de Russen vermoedden ingezet te worden aan het front bij Arnhem, kwamen zij in opstand tegen de Duitsers en vermoordden in de nacht de bij hun ingekwartierde Duitsers. In het *weeltje*, het moeras hadden zich twee ontsnapte Duise soldaten verstopt. Die stonden al een paar dagen in het water. 'Ze zullen wel koude poten krijgen', zei mijn vader met een grijns. Hij had anderhalf jaar werkkamp in Duitsland overleefd en dus geen meelij. Tante Geertrui van Vredestein had altijd handel *dreven* met de Russen en Duitsers en zou bemiddelen.

De Duitse soldaten kwamen met een witte zakdoek bevestigd aan een riet uit het moeras. Ze werden afgevoerd naar De Koog. Wij liepen er achteraan, maar bij het zwarte boetje was voor ons de aardigheid eraf en liepen we weer terug. Ik vond in het gras een briefje. Daar stond op 'liebe Mutti', etc. Dat konden we lezen. Ik ben het briefje kwijtgeraakt, dat betreurt ik nog steeds. Het was de laatste groet aan zijn moeder. Even later hoorden we schoten in het bos. Toen kwam van Duitse zijde via Den Helder een rij Duitse soldaten over de hele breedte van het eiland de boel uitkammen. Ze hadden aan het eind van de oorlog nog zeventienjarige jongens ingezet. Eén van die jongens kwam aan de deur en vroeg een glas water. Moeder gaf hun een glas melk. 'Waarom doe je dat', vroeg ik. 'Het benne toch vijanden?' 'Kind, die worden direct doodgeschoten'. Ze wist dat om de hoek van de dijk een paar Russen zaten. Ze zette ook iedere avond een pan met eten buiten, die 's morgens weer leeg bij de achterdeur stond. Ze lagen in het koolzaadveld naast de boerderij. Daar waagden de Duitsers zich niet in, want de Russen waren scherpschutters. Het was het laatste slagveld. Dagenlang werd er naar lichamen gezocht, die provisorisch begraven waren daar. Ome Theus wist dat daar iemand begraven was. Als het gras veerde dan lag daar een dooie. Zo zijn er meer dan duizend opgespoord, afgevoerd op open platte wagens met twee paarden ervoor. En wij speelden langs de weg zonder interesse. We hadden al teveel gezien. Achter de boerderij stond een klein wit schuurtje, waar zich twee Russen hadden verstopt. Tijdens de grote razzia lagen wij achter een tuinwal en vroegen ons af of de Duitsers de twee Russen daar zouden vinden. Ja hoor. Er vond een heftig vuurgevecht plaats. Toen de Duitsers verder waren getrokken gingen wij *kieken*. Het met hardgranaten gevoerde gevecht was gruwelijk om te zien. En wij verblikten of verbloosden niet.

Akkie v.d. Kerkhof-Kikkert